

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Микитей Артем	ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДІВ	66
Мініцький Валерій	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	70
Мозолюк-Боднар Людмила	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ АДАПТАЦІЇ	74
Музиченко Ганна	ВЕТЕРАНИ ЯК НОВІ ПОЛІТИЧНІ АКТОРИ	77
Наумкіна Світлана	ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ БЕЗПЕКИ В СХІДНІЙ ЄВРОПІ	81
Ніколаєва Майя, Кадук Наталя	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕМОКРАТІЇ	85
Обухов Петро	МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕЛЕКТОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ	88
Позняк Вікторія	РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРОЦЕСАХ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	92
Поляков Андрій	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ В ПЕРІОД ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО	96
Приходько Сергій	ДЕМОКРАТІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: КРИЗА ЛЕГІТИМНОСТІ	99
Рогоза Анна	ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ	102
Самойлов Олексій	КОНСЕРВАТИЗМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ	104
Сокур Олексій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	106
Швець Світлана	ЦИФРОВА ПАРТИСИПАЦІЯ: ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ	109
Яковлева Лілія	ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	111

СЕКЦІЯ 2. ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Астапова Діана	ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЧЕСТІ, ГІДНОСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	116
Баймуратов Михайло, Кофман Борис	МІЛІТАРНИЙ МУНІЦИПАЛІЗМ: ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ІДЕНТИФІКАТОРІВ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ	118
Балацька Анна	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	126
Баранов Сергій	ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИРОБЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	130

5. Лепіш Н.Я., Павлович-Сенета Я.П. Територіальні громади в умовах воєнного стану в Україні: адміністративно-правове забезпечення та особливості функціонування. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 4. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/267567>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.04.382022>

Балацька А. В.,
здобувачка вищої освіти
факультету публічного управління
Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова
Науковий керівник: **Суббот А. І.**
доктор юридичних наук, професор,
Хмельницький університет управління
та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Туристична діяльність в Україні є важливою складовою економічного, соціального та культурного розвитку держави, що зумовлює необхідність її ефективного правового регулювання. Сучасна система нормативно-правового забезпечення туризму спрямована на створення безпечних умов для туристів, розвиток туристичної інфраструктури, а також гармонізацію національного законодавства з міжнародними стандартами.

Основу правового регулювання туристичної діяльності в Україні становить Конституція України, яка гарантує право громадян на відпочинок і свободу пересування. Спеціальним нормативно-правовим актом у цій сфері є Закон України «Про туризм», який визначає правові, організаційні та соціально-економічні засади здійснення туристичної діяльності, встановлює принципи державної політики у сфері туризму, регламентує права й обов'язки туристів, туроператорів і турагентів, а також окреслює повноваження органів державної влади. [1] Водночас важливу роль відіграють кодифіковані акти загального характеру — Цивільний кодекс України який регулює договірні відносини у сфері туристичного обслуговування, відповідальність сторін і відшкодування збитків. [2] Господарський кодекс України що визначає правові засади

здійснення господарської діяльності туристичних підприємств, включаючи питання ліцензування, підприємництва та економічних відносин. [3] доповнюють законодавче регулювання численні підзаконні акти, зокрема постанови Кабінету Міністрів України та накази центральних органів виконавчої влади наприклад, Постанова КМУ № 991 (2015 р.) – ліцензування туроператорів; Постанова КМУ № 803 (2009 р.) – категоризація готелів, які конкретизують і деталізують норми законів. [4] Таким чином, нормативно-правова база створює загальні засади функціонування туристичної сфери, на основі яких формуються та здійснюють свою діяльність її основні суб'єкти.

Суб'єкти туристичної діяльності в Україні — це фізичні та юридичні особи, які здійснюють діяльність у сфері організації, просування та реалізації туристичних послуг, і відповідно до Закону України «Про туризм» до них насамперед належать туроператори та турагенти. Туроператори — це юридичні особи, які формують, організовують і забезпечують створення туристичного продукту, а також можуть надавати супутні послуги та виступати посередниками у сфері туризму; вони мають право самостійно продавати сформовані тури та можуть також здійснювати турагентську діяльність, тоді як турагенти — це суб'єкти господарювання (юридичні або фізичні особи-підприємці), які займаються виключно посередницькою діяльністю з реалізації туристичних послуг туроператорів і не формують туристичний продукт самостійно [5]

Права та обов'язки цих суб'єктів визначені Законом України «Про туризм» і включають обов'язок надавати достовірну інформацію, забезпечувати безпеку туристів, виконувати умови договорів і дотримуватися вимог якості обслуговування, а також право здійснювати діяльність у межах законодавства та отримувати прибуток.[1] Водночас діяльність цих суб'єктів не може розглядатися ізольовано від державної політики у сфері туризму, оскільки саме держава визначає стратегічні напрями розвитку галузі, забезпечує контроль та створює умови для її функціонування, що реалізується через систему органів державного управління та спеціалізованих інституцій.

Державне регулювання та управління туризмом в Україні здійснюється системою органів державної влади, які формують і реалізують туристичну політику, забезпечують розвиток галузі та контроль за дотриманням законодавства. Відповідно до Закону України «Про туризм», державне регулювання у сфері туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади, а також місцевими адміністраціями та органами самоврядування в межах їх компетенції, що передбачає формування державної політики, створення умов для розвитку туризму, ліцензування діяльності та забезпечення безпеки туристів.

[6] Основними функціями державного регулювання є визначення стратегічних напрямів розвитку туризму, формування нормативно-правової бази, контроль за дотриманням законодавства, ліцензування туроператорської діяльності, забезпечення безпеки туристів, а також участь у міжнародному співробітництві та розвитку туристичного іміджу держави, що загалом спрямовано на підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі та захист прав споживачів туристичних послуг. [7]

Попри наявність розгалуженої системи державного управління та визначених функцій регулювання, ефективність функціонування туристичної галузі значною мірою залежить від якості нормативно-правового забезпечення, яке сьогодні має низку суттєвих проблем. Проблеми правового регулювання туристичної діяльності в Україні є комплексними та пов'язані як із недосконалістю законодавчої бази, так і з недостатньою ефективністю механізмів її реалізації. Однією з ключових проблем є застарілість Закону України «Про туризм» та фрагментарність правового регулювання, що призводить до наявності колізій, прогалин і відсутності єдиної системи норм, які б відповідали сучасним умовам розвитку туристичного ринку та міжнародним стандартам. Окремим викликом є вплив сучасних кризових факторів, зокрема пандемії COVID-19, воєнного стану та цифровізації, які суттєво змінили умови функціонування туристичної галузі, але не завжди отримали належне нормативне врегулювання, що особливо проявляється у питаннях безпеки туристів, ліцензування та адаптації ринку до нових умов. Крім того, проблемою залишається недостатня цифровізація туристичної сфери та відсутність єдиних стандартів управління, що ускладнює ефективне державне регулювання та розвиток галузі в цілому. [8, 9] Загалом це свідчить про необхідність комплексного оновлення законодавства, посилення контролю та адаптації туристичної політики України до сучасних викликів і міжнародних стандартів.

Виявлені проблеми та сучасні виклики логічно зумовлюють необхідність пошуку шляхів удосконалення правового регулювання туристичної діяльності, що визначає актуальні напрями його подальшого розвитку. Перспективи вдосконалення правового регулювання туристичної діяльності в Україні пов'язані насамперед із гармонізацією національного законодавства з нормами Європейського Союзу, впровадженням цифрових технологій у сферу туризму та підвищенням стандартів якості туристичних послуг. У контексті євроінтеграції ключовим напрямом є адаптація Закону України «Про туризм» до європейських стандартів, що передбачає уніфікацію правил ліцензування, сертифікації та безпеки туристів, а також розвиток сталого туризму відповідно до вимог ЄС [11]. Важливим напрямом є також цифровізація туристичної сфери, яка включає

впровадження онлайн-платформ бронювання, електронних сервісів управління туристичними потоками та використання інформаційно-комунікаційних технологій, що підвищує ефективність управління галуззю та доступність послуг для споживачів [10] Загалом, комплексне оновлення правового регулювання, розвиток цифрових рішень та гармонізація зі стандартами ЄС створюють основу для модернізації туристичної галузі України та її сталого розвитку в умовах сучасних викликів.

Отже, аналіз свідчить, що правове регулювання туристичної діяльності в Україні є багаторівневою системою, що охоплює Закон України «Про туризм», норми Цивільного та Господарського кодексів, підзаконні акти та міжнародні договори. Попри наявність нормативної бази, система потребує вдосконалення через прогалини, застарілість окремих норм і недостатню ефективність механізмів контролю. Водночас сучасні виклики, зокрема воєнний стан, цифровізація та євроінтеграція, зумовлюють необхідність адаптації законодавства до нових умов.

Література:

1. Закон України «Про туризм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.04.2026).
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 19.04.2026).
3. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 19.04.2026).
4. Нормативно-правова база туризму та курортів України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mindev.gov.ua/diialnist/napiamy/turyzm-i-kurorty/normatyvno-pravova-baza> (дата звернення: 19.04.2026).
5. Ліцензія на турсервісну діяльність. URL: <https://consulting.pp.ua/litsenziya-na-turooperatorsku-diyalnist/> (дата звернення: 19.04.2026).
6. Про туризм: стаття 7. URL: https://protocol.ua/ua/pro_turizm_stattya_7/ (дата звернення: 19.04.2026).
7. Про туризм: стаття 6. URL: https://protocol.ua/ua/pro_turizm_stattya_6/ (дата звернення: 19.04.2026).
8. Legal regulation of tourist activity in the context of Ukrainian legislation reform about tourism. ResearchGate. URL: https://www.researchgate.net/publication/367852015_Legal_regulation_of_tourist_ac

tivity_in_the_context_of_Ukrainian_legislation_reform_about_tourism (дата звернення: 19.04.2026).

9. Новий законопроект про туризм має на меті вирішення існуючих проблем у галузі. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4106553-novij-zakonoproekt-pro-turizm-mae-na-meti-virisenna-isnuucih-problem-u-galuzi-tkacenko.html> (дата звернення: 19.04.2026).

10. Почерніна (або ін.). Стаття з туризмознавчого порталу. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/pochernina.htm (дата звернення: 19.04.2026).

11. Правові аспекти євроінтеграційних процесів в Україні та адаптація законодавства про туризм до законодавства ЄС. URL: <https://jur-ukraine.com/pravovi-aspekty-yevrointegracijnyh-procesiv-v-ukrayini-j-adaptacziya-vitchyznyanogo-zakonodavstva-pro-turyzm-do-zakonodavstva-yevropejskogo-soyuzu/> (дата звернення: 19.04.2026).

Баранов С. О.,

кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових
дисциплін Інституту права та безпеки
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса Україна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИРОБЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Військова агресія росії у відношенні України стала значним випробуванням для держави та її народу. Загальні економічні втрати України від військової агресії РФ на початок 2026 року оцінюються понад \$1,7 трлн (втрачена виручка та прямі збитки). Соціально-економічні втрати, включаючи руйнування інфраструктури та зупинку бізнесу, сягають 667 млрд дол.. Екологічні збитки перевищили 6,4 трлн грн. [1].

Однак, за твердженням істориків, усі війни завершуються підписанням мирної угоди, тому владі України вже зараз потрібно проводити науковий пошук розробки повоєнних правових, організаційних та соціальних заходів з швидкого відновлення та подальшого розвитку держави.

На думку більшості науковців, вироблення такого організаційно-правового механізму відновлення України у повоєнний період є комплексним завданням, що

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції